

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний університет «Запорізька політехніка»

ЕТІ, ФРЕУ

(повне найменування інституту, факультету)

менеджменту

(повне найменування кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломного проекту (роботи)

магістр

(ступінь вищої освіти)

на тему *Екологічна діагностика*
металургійного підприємства.

Виконав: студент(ка) *V* курсу, групи *ФРЕУ-518М*

Спеціальності *073 «Менеджмент»*

Освітня програма (спеціалізація)
«Менеджмент організацій та адміністрування»

Воробець М.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник *Саріма О.Р.*

(прізвище та ініціали)

Рецензент *Шило Т.В.*

(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
 (повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут, факультет ЕГІ, РЕУ
 Факкультета менеджменту
 Ступінь вищої освіти магістр
 Спеціальність DFB менеджмент (код і найменування)
 Освітня програма (спеціалізація) Менеджмент організації та адміністрування
 (назва освітньої програми (спеціалізації))

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Пучиш І.В.
д.е.н. проф.
 « 10.12 » 2019 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТА(КИ)

Воробей Маргарита Володимирівна
 (прізвище, ім'я, по батькові)

Тема проекту (роботи) Економічна діагностика підприємства

Рівень проекту (роботи) Сорина Оксана Олександрівна ст.викл.
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Відомі наказом закладу вищої освіти від « 14 » листопада 2019 року № 391

Строк подання студентом проекту (роботи) 22.11.2019

Вихідні дані до проекту (роботи) Методичні рекомендації, наукові статті, статистичні дані та статистичні дані підприємства ПАТ «Закарпатсталь», літературні джерела з питань економічної діагностики підприємства

Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розв'язати) Розробити теоретичні основи економічної діагностики розвитку підприємства ПАТ «Закарпатсталь». Розробити економічне діагностичне розв'язання підприємства металургійної галузі ПАТ «Закарпатсталь». Розробити економіко-статистичні основи економічної діагностики розвитку підприємства ПАТ «Закарпатсталь»

Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Рисунки 10, табл. 24, джерела 35

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання
1.	ст. викл. Соріна О.О.		
2.	ст. викл. Соріна О.О.		
3.	ст. викл. Соріна О.О.		
4.	ст. викл. кафедри 'Охорони праці та найбільшого середовища' Мерзавен С.М.		
5.	к.е.н. доцент кафедри 'Менеджмент' Панцова Л.Ю.		

7. Дата видачі завдання « 01 » 03 20 19 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітки
1	Організаційне зібрання щодо термінів подання магістерської роботи та методики її виконання	01.03.2019	
2	Вибір теми	15.03.2019	
3	Затвердження переліку тем магістерських робіт на кафедрі	15.03.2019	
4	Огляд та опрацювання наукової та спеціальної літератури з теми	Постійно	
5	Наказ Ректора ЗНТУ про затвердження тем магістерських робіт		
6	Видача завдання до магістерської роботи	15.03.2019	
7	Розробка робочого плану магістерської роботи за узгодженням з науковим керівником	29.03.2019	
8	Написання 1 розділу та представлення його на кафедру в друкованому вигляді	31.05.2019	
9	Написання 2 розділу та представлення його на кафедру в друкованому вигляді	20.09.2019	
10	Написання 3 та 4 розділів та представлення їх на кафедру в друкованому вигляді та чорнового варіанту роботи в цілому	11.10.2019	
11	Нормоконтроль	25.10.2019	
12	Попередньої захист магістерської роботи	01.11.2019	
13	Подання роботи на кафедру в остаточному чистовому оформленні	22.11.2019	
14	Захист магістерської роботи перед ЕК	18-19.12.2019	

Студент(ка)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Магістерська робота «Економічна діагностика металургійного підприємства»: 129 с., 10 рис., 24 табл., 55 джерел.

Об'єктом дослідження є процес економічної діагностики розвитку металургійного підприємства.

Предметом дослідження є методи економічної діагностики розвитку металургійного підприємства.

Мета написання роботи – удосконалення економічної діагностики розвитку металургійного підприємства ПАТ «Запоріжсталь».

Методи дослідження: SWOT-аналіз, методи одномірного та двомірного порівняння, горизонтального та вертикального аналізу, аналізу відносних показників.

Результати і їх новизна. Проведено дослідження, результатом якого стало удосконалення економічної діагностики розвитку металургійного підприємства ПАТ «Запоріжсталь».

Основні положення роботи. Розглянуто теоретичні основи економічної діагностики розвитку металургійного підприємства, проведено стратегічний аналіз ПАТ «Запоріжсталь», визначено шляхи удосконалення економічної діагностики розвитку металургійного підприємства ПАТ «Запоріжсталь».

Значущість роботи і висновки. Визначені шляхи удосконалення економічної діагностики розвитку металургійного підприємства ПАТ «Запоріжсталь» дозволяють виявити перспективу розвитку ПАТ «Запоріжсталь», підвищити ефективність роботи, конкурентоспроможність підприємства, поліпшити фінансово-економічні результати діяльності.

Ключові слова: ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКА, СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, СИСТЕМНИЙ ПІДХІД, СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ, МЕТОД SWOT-АНАЛІЗ

ЗМІСТ

Завдання на магістерську роботу	
Реферат	
Вступ	7
Розділ 1 Теоретичні основи економічної діагностики розвитку металургійного підприємства	11
1.1 Сутність та складові економічної діагностики розвитку організації	11
1.2. Форми і способи економічної діагностики підприємства	19
1.3 Аналіз інструментарію економічної діагностики металургійного підприємства	26
Висновки до розділу 1	34
Розділ 2 Економічне діагностування розвитку підприємства металургійної галузі ПАТ «Запоріжсталь»	35
2.1 Діагностика організаційного забезпечення підприємства	35
2.2 Аналіз фінансового стану підприємства	44
2.3 Діагностування потенціалу розвитку підприємства	56
Висновки до розділу 2	63
Розділ 3 Удосконалення економічної діагностики розвитку металургійного підприємства ПАТ «Запоріжсталь»	62
3.1 Визначення показників діагностування потенціалу розвитку підприємства	62
3.2 Апробація визначених показників для діагностування потенціалу розвитку	73
3.3 Удосконалення діагностування фінансового стану підприємства	88
Висновки до розділу 3	95
Розділ 4 Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях	97
Висновки до розділу 4	111

Висновки	112
Список використаних джерел	118
Додатки	124

ВСТУП

Сучасні умови господарювання підприємства вимагають постійного стратегічного аналізу діяльності, що передбачає визначення перешкод, які заважають досягненню його цілей, виявлення можливостей і перспектив розвитку, вчасного розроблення управлінських рішень щодо забезпечення функціонування й розвитку. Важлива роль у стратегічному аналізі належить саме економічній діагностиці як складової процесу стратегічного управління підприємством. Результати економічної діагностики є основою виявлення порушень бізнес-процесів підприємства та причин відхилення показників-критеріїв результативності діяльності. Від якості діагностичних процедур залежать подальше функціонування й розвиток підприємства, оскільки саме за результатами діагностування розробляються управлінські рішення і заходи щодо досягнення його стратегічних та поточних цілей.

Актуальність теми. За своїм змістом економічна діагностика металургійного підприємства є інтегрованим методом дослідження бізнес-процесів, що охоплює аналітичні підходи, оціночні методики, інструменти порівняльного аналізу для встановлення діагнозу розвитку підприємства, з метою подолання перешкод і покращення його розвитку через механізм стратегічного менеджменту. Для Запорізького регіону металургія виступає регіоноутворюючою галуззю за ознаками масштабності розміщення виробництва та чисельності працюючих, обсягами відрахувань до місцевого бюджету, впливу на розвиток соціальної, транспортної, рекреаційної інфраструктури регіону, а за рахунок високої купівельної спроможності працівників і за розвитком місцевого ринку товарів і послуг.

Потреба в діагностиці розвитку металургійного підприємств та його елементів виникає при порушенні її рівноважного стану в зовнішньому середовищі, загрози або втрати стійкості. Втративши стійкість, організація прагне до встановлення нової точки рівноваги. Для підприємства, як і для

інших систем, взаємодіючих із зовнішнім середовищем, найбільш характерними є нестійкі стани, а стійкі стану можуть придбаватися лише на короткі проміжки часу. Завданням керівників є забезпечення динамічної рівноваги організації та її елементів у зовнішньому середовищі, що дозволить підвищити її стійкість.

Діагностику слід розглядати як центральний елемент механізму забезпечення управління розвитком підприємства. Розробці методичних положень економічної діагностики розвитку металургійного підприємства на сьогоднішній день не приділено достатньої уваги. Методичні підходи, принципи та методи діагностики розглядаються у працях Гетьман О. О., Євдокимова Н. М., Кірієнко А. В., Шаповал В. М. та ін. Але при всій значимості проведених наукових досліджень окремі питання щодо проведення економічної діагностики розвитку металургійного підприємства підприємства вивчені недостатньо і потребують подальшого розвитку.

Мета і завдання дослідження. Актуальність узагальнення та систематизація теоретичних, методологічних та практичних підходів до формування структури економічної діагностики розвитку металургійного підприємства, обумовили вибір теми, мету і завдання дипломної роботи.

Об'єктом дослідження є процес економічної діагностики розвитку металургійного підприємства.

Предметом дослідження є методи економічної діагностики розвитку металургійного підприємства.

Мета написання роботи – удосконалення економічної діагностики розвитку металургійного підприємства ПАТ «Запоріжсталь».

Відповідно до мети роботи поставлені такі завдання:

- розглянути сутність та складові економічної діагностики розвитку організації
- розглянути форми і способи економічної діагностики підприємства;
- розглянути методику економічного діагностування розвитку металургійного підприємства;

- провести діагностику організаційного забезпечення підприємства;
- провести діагностику фінансового стану підприємства;
- провести діагностику потенціалу розвитку підприємства;
- визначити показники діагностування потенціалу розвитку підприємства;
- визначити пріоритетних бізнес-процесів та ключових факторів успіху підприємства;
- провести апробацію визначених показників для діагностування потенціалу розвитку.
- удосконалити діагностування фінансового стану підприємства.

Методи дослідження. Методологічну і теоретичну основу магістерської роботи склав синтез результатів фундаментальних і прикладних досліджень в області економічної діагностики розвитку металургійного підприємства. У роботі для визначення стратегії розвитку металургійного підприємства використана методологія SWOT-аналізу. При складанні організаційно-економічної характеристики підприємства економіко-статистичні методи. Для обґрунтування економічної діагностики розвитку металургійного підприємства – метод збалансованої системи показників.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці теоретичних положень, методичних і практичних рекомендацій щодо економічної діагностики розвитку металургійного підприємства на основі збалансованої системи показників.

Інформаційною базою дослідження є роботи вітчизняних і зарубіжних вчених і фахівців з економічної діагностики, статистична й економічна звітність підприємства, результати власних досліджень і спостережень.

Апробація результатів магістерської роботи. За результатами проведеного дослідження опубліковано тези доповіді «Економічна діагностика металургійного підприємства».

Структура і обсяг роботи. Магістерська робота містить вступ, чотири розділи, висновки, список використаної літератури, додатки. Повний обсяг роботи – 126 сторінок, включаючи 24 таблиць, 10 рисунків. Список використаних джерел (55 найменувань) – 6 сторінок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бень Т.Г., Довбня С.Б. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства // Фінанси України. 2002, №6. С. 55-60.
2. Архипова Н.И., Кульба В. В., Косяченко С. А. Исследование систем управления: учебн.пособ. для вузов. М.: "Издательство ПРИОР", 2002. 384 с.
3. Вакульчик О., Ступнікер Г. Модель економічної діагностики інтелектуального капіталу промислового підприємства // Економіст, 2009. № 3. С. 34-39
4. Виханский О. С. Стратегическое управление. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Гардарики, 2002. 296 с.
5. Волков В. П. Управління виробничим та інфраструктурним розвитком економічного потенціалу України: монографія. Запоріжжя: ЗНУ, 2012. 500 с.
6. Воробец Р.М. Економічна діагностика металургійного підприємства. «Генерування інновацій інклюзивного розвитку: національний, регіональний, міжнародний вимір»: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції Запоріжжя (17–18 жовтня 2019року) [Електронний ресурс] : Електрон. дані. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2019. С. 319-320.
7. Воронкова А. Е. Діагностика стану підприємства: теорія і практика: монографія. Харків: ВД "Інжек", 2006. 448 с.
9. Гапоненко А. Л., Панкрухин А. П. Стратегическое управление : учеб. для вузов, обучающихся по специальности 061100. "Менеджмент организаций". 2-е изд., стер. М.: Издательство ОМЕГА–Л, 2006. 464 с.
10. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економічна діагностика: навч. посібник для студ. ВНЗ. К.: Центр навч. літ-ри, 2007. 307 с.
11. Герчикова И. Н. Менеджмент: учебник. 2–е изд., перераб. и доп. М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1995. 480 с.

12. Говорушко Т. А., Климаш Н.І. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно- орієнтованого підходу: монографія . К.: Логос, 2013. 204 с.
13. Головка Т. В., Сагова С.В. Стратегічний аналіз: навч.-метод. посібник для самост. вивч. Дисц; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. В. Кужельного. К.: КНЕУ, 2002. 198 с.
14. Гречан А. П., Радіонова Н. Й. Діагностика ефективності діяльності Підприємства [Електроний ресурс]: Електроні текстові дані (82 Кб). Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VSunu/2011_10_1/Grechina.pdf
15. Гудкова В. П., Кравченко О. О., Творонович В. І. Діагностика інвестиційної привабливості підприємств залізничного транспорту: особливості організації економічної діяльності ПАТ "Укрзалізниця" // Актуальні проблеми економіки, 2017. № 2 (188). С. 95-106.
16. Довбня С. Б., Гічова Н. Ю. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства // Фінанси України, 2008. № 4. С. 88-97.
17. Євдокимова Н. М., Кірієнко А. В. Економічна діагностика: навч. посібник. К.: Вид-во КНЕУ, 2005. 110 с.
18. Мочерний С.В. та ін. Економічна енциклопедія. У 3т. Т.1. К.: Академія, 2000. 863 с.
19. Забродська Л. Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії: навч. посібник для студ. екон. спец. Харків: Консул, 2004. 208 с.
20. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. 728 с.
21. Исследование систем управления : учебн. пособ. / Архипова Н. И., Кульба В. В., Косяченко С. А. и др. ; под ред. Н.И. Архиповой. М. : ПРИОР, 2002. 384 с.
22. Іщук С. І. Промислові комплекси України Наукові основи територіальної організації. К.: Вид. Паливода А. А., 2003. 248 с.
23. Карчевська Г. Г. Система показників - індикаторів економічної

діагностики діяльності металургійного підприємства // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво, 2011. Вип. 4. С. 107-113.

24. Коротков Э.М. Концепция менеджмента. - М.: Дека, 1997. - 304 с.

25. Копчак Ю.С. Проблеми діагностики фінансового стану і стійкості функціонування підприємства // Вісник СумДУ, 2004. № 9 (68), с.2334.

26. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2013. 456 с.

27. Структурно-функціональна діагностика фінансово-економічної захищеності підприємства / О. Є. Кузьмін, І. В. Алексєєв, І. Б. Хома. Фінанси України, 2013. № 4. С. 106-116.

28. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Діагностика кредитоспроможності машинобудівних підприємств: економічний та правовий аспекти // Фондовый рынок, 2010. № 36, сентябрь. С. 18-23.

29. Малярець Л. М., Штереве́ря А. В. Збалансована система показників в оцінці діяльності підприємства: монографія. Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. 180 с.

30. Миргородська А. П. Економічна діагностика факторів формування підприємницького потенціалу // Економіка і управління № 6, 2011р. С. 131-135.

31. Економічний енциклопедичний словник. У 2т. Т. 2 / С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, О. А. Устенко, С. І. Юрій; за ред. С. В. Мочерного. Львів: Світ, 2006. 568 с.

32. Кузнецова Н. Г., Солдатовой И. Ю. Менеджмент организации: современные технологии. Ростов: Феникс, 2002. 480 с.

33. Мишин В. М. Исследование систем управления. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 527с.

34. Найденко О.Є. Методика діагностики стану внутрішнього середовища підприємства // Вісник Східноукраїнського нац. ун-ту ім. В.Даля, 2005. №2 (84). С.162-170.

35. Офіційний сайт підприємства ПАТ «Запоріжсталь» : Режим доступу: <https://www.zaporizhstal.com/>

36. Толковый словарь русского языка / Ожегов М. И., Шведова Н. Ю. М.: Азбуковник, 1998. 944 с.

37. Пономаренко В.С., Тридід О.М., Кизим М.О. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи: Монографія. - Х.: Видавничий Дім "ІНЖЕК", 2003. - 328 с.

38. Пономаренко В. С., Малярець Л.М. Аналіз даних у дослідженнях соціально-економічних систем: монографія. Харків: ВД "ІНЖЕК", 2009. 432 с.

39. Пуліна Т. В., Коротунова О. В., Клімуш Г. С. Обґрунтування вибору стратегій розвитку металургійного підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. «Економічні науки». 2014. Вип. 9. С. 152–159.

40. Раєвнева О.В., Степурина С.О. Моделювання фінансової діагностики стану підприємства // Економіка і регіон, 2005. №3 (6). С.74-80.

41. Разработка сбалансированной системы показателей. Практическое руководство; под ред. А. М. Гершуна, Ю. С. Нефедьевой. М. : ЗАО «Олимп – Бизнес», 2004. 88 с.

42. Каплан Р., Нортон Д. Организация, ориентированная на стратегию. Как в новой бизнес-среде преуспевают организации, применяющие сбалансированную систему показателей.; пер. с англ М. : ЗАО «Олимп – Бизнес», 2004. 416 с.

43. Скоробогата Л. Облікові технології діагностики економічного потенціалу підприємництва // Економіст, 2004. № 11. С.76-78.

44. Скриньковський Р., Чубенко А. Діагностика конкурентного потенціалу підприємства та відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції // Підприємництво, господарство і право, 2016. № 7 (245). С. 49-54.

45. Смирнов Э.А. Основы теории организации: Учебное пособие для вузов. - М.: ЮНИТИ, 2000. - 375 с.

46. Ткаченко С. А. Розвиток систем економічної діагностики в стратегічному менеджменті суб'єктів агробізнесу: теорія, методологія, практика : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04 - Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) ; наук. конс. О. Ю. Амосов ; Харків, 2017. 36 с.

47. Ткаченко С. А. Інтегрована економічна діагностика у функціонально розвинутих системах стратегічного управління діяльністю підприємств та виробничих об'єднань, монографія. Харків: ТОВ «Смуґаста типографія», 2017. 356 с. 50.

48. Ткаченко С. А. Методологія формування в системах стратегічного управління діяльністю підприємств підсистеми інтегрованої економічної діагностики // Розвиток підприємництва в Україні: теорія, методологія та практика: колективна монографія; під ред. д.е.н., професора О. О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2017. С. 57-62.

49. Ткаченко С. А. Організаційне забезпечення підсистеми економіко-аналітичної обробки інформації у функціонально розвинутих системах управління спеціального призначення промисловими підприємствами та виробничими об'єднаннями // Бізнес Інформ: науковий журнал. Харків: Видавничий Дім «ІНЖЕК», 2014. № 5 (436). С. 271–279.

50. Шарко В. В. Економічна діагностика розвитку підприємств легкої промисловості // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво, 2011. № 6. С. 101-106.

51. Шахно А. Ю. Економічна діагностика конкурентних переваг як засіб посилення конкурентоспроможності підприємства // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво, 2013. № 5. С. 92-97.

52. Швиданенко Г.О., Олексюк О.І. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства: монографія. К.: КНЕУ, 2002. с. 290.

53. Уолш Кяран Ключові фінансові показники. Аналіз та управління розвитком підприємства : [пер. з англ.]. – К. : Всеуито; Наукова думка, 2001. – 367 с.

53. Нили Э., Адамс К., Коннери М. Призма эффективности. Карта сбалансированных показателей для измерения успеха в бизнесе и управления им ; пер. с англ. Днепропетровск : BDO «Баланс-клуб», 2003. 398 с.

55. Ядранський Д. М. Економічна модель діагностування та контролю праці на промисловому підприємстві. // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво, 2012. № 3. С. 225-229.